

Bokslutsrapport 2020

Verksamhetens resultat **679 mkr**

Budget **230 mkr**

Resultat enligt balanskravet **789 mkr**

Budget **176 mkr**

Årets resultat efter finansiella poster **997 mkr**

Budget **176 mkr**

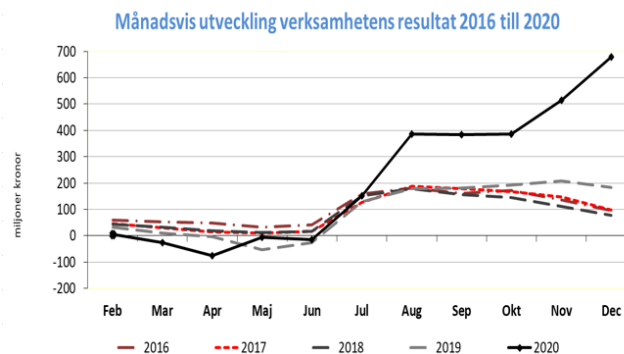
Bokslutsrapporten är en första presentation av bokslutet utifrån ett övergripande finansiellt perspektiv. I årsredovisningen, som fastställs av regionfullmäktige i april 2021, finns redovisning av hur regionen uppfyllt de mål och uppdrag som beslutades i regionplan 2020-2022 samt verksamhetsredovisning och fördjupad ekonomisk analys.

Region Västmanland gick, liksom övriga regioner, in i 2020 med ett antagande om ansträngd ekonomi, svag konjunktur och stora utmaningar till följd av ett högt demografiskt tryck samt ett förändrat kostnadsutjämningsläge. I och med pandemin, blev en akut ekonomisk kris ett faktum. Under året har staten dock skjutit till stora tillfälliga statsbidrag, vilket tillsammans med lägre kostnader, framförallt till följd av uppskjuten vård, har lett till ett osedvanligt, starkt ekonomiskt resultat 2020 för Region Västmanland, liksom för merparten av landets regioner.

Sammanfattande bedömning

Med ett balanskravsresultat på 789 miljoner kronor och en kraftigt förbättrad soliditet uppfyller regionen de finansiella målen i regionplanen för 2020. Resultatet enligt balanskravet uppgår till 8,8 procent av skatter och generella statsbidrag, vilket innebär att regionen, under året, med mycket god marginal överträffar det långsiktiga finansiella målet för god ekonomisk hushållning på 2 procent.

Utvecklingen av verksamhetens resultat under de senaste fem åren framgår av diagrammet nedan. Kurvan för 2020 avviker skarpt från tidigare års trend.

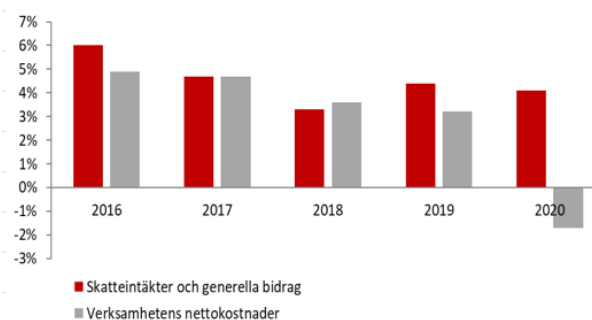
Att regionen, trots ett fortsatt underskott i Hälso- och sjukvårdsförvaltningen (-249 miljoner kronor), har ett resultat på verksamhetsnivå på 679 miljoner kronor, beror på främst högre riktade, men även generella statsbidrag än budgeterat, lägre pensionskostnader och på ett samlat överskott i övriga förvaltningar. Se tabell, sidan 2 "Analys av budgetavvikelser".

Marknadsvärderingen av finansiella placeringar innebär att såväl orealiserade vinster som förluster i pensionsmedelsportföljen påverkar resultatet efter finansiella poster. Trots stor nedgång på börsen i början av pandemin, ledde den snabba återhämtningen under senare delen av året till höga orealiserade vinster och ett positivt finansnetto. Årets resultat efter finansiella poster uppgår till 997 miljoner kronor.

Den ekonomiska ställningen förbättrades rejält i och med det positiva resultatet, bland annat genom ökad soliditet, samt förbättrad relation mellan placerade pensionsmedel och den totala pensionskulden. Den totala låneskulden reducerades med 50 miljoner kronor under året till 200 miljoner kronor.

Nettokostnadsutvecklingen för helåret är minus 1,7 procent (se diagrammet nedan). Den negativa nettokostnadsutvecklingstakten är huvudsakligen en effekt av tillkommande pandemirelaterade riktade statsbidrag samt lägre pensionskostnader.

Utveckling av nettokostnader respektive skatteintäkter och generella statsbidrag

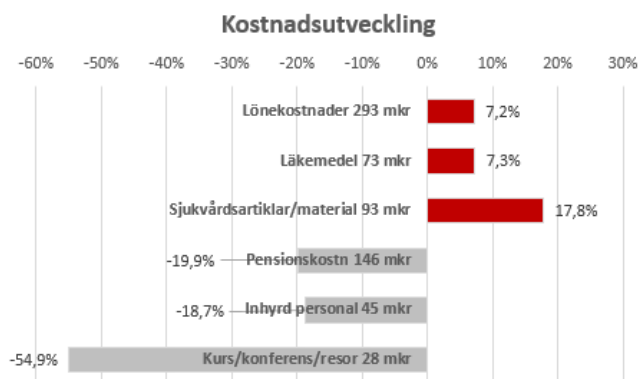

Resultatanalys verksamhetens resultat

Verksamhetens resultat, 679 miljoner kronor, blev knappt 130 miljoner kronor bättre än den senast prognosen från november på 550 miljoner kronor. Förbättrat resultat för förvaltningarna med drygt 70 miljoner kronor, är en av orsakerna. Riktade statsbidrag för bland annat testning och smittspårning som inte fullt motsvaras av kostnader bidrar också.

Kostnads- och intäktsutveckling

Jämfört med föregående år har verksamhetens intäkter ökat med 452 miljoner kronor, vilka i huvudsak utgörs av covid-relaterade riktade statsbidrag. Samtidigt har, som en följd av pandemin, patientavgifterna minskat med 19 miljoner kronor och trafikintäkterna med 47 miljoner kronor. Verksamhetens kostnader inklusive avskrivningar har ökat med 311 miljoner kronor (3%). Poster som har ökat 2020 är kostnader för lön, läkemedel samt sjukvårdsartiklar och -material. Regionens beräknade driftsmerkostnader kopplade till covid-19 för perioden februari till november och som ersätts av staten, uppgår till cirka 262 miljoner kronor. Samtidigt har pandemin även lett till minskade kostnader för t ex resor, konferens och utbildning. Andra kostnadsposter som är betydligt lägre 2020 jämfört med föregående år är pensioner och inhyrd personal. KPA:s nya och säkrare beräkningsmodell fick en positiv effekt på pensionskostnaderna. Tabellen nedan jämför kostnadsutvecklingen mellan 2019 och 2020 i miljoner kronor samt procent.

Regionens totala arbetade tid har ökat med 0,8 procent jämfört med samma period föregående år, vilket motsvarar 46 årsarbetare. Sysselsättningsgraden har ökat mer än antalet anställda i december månad jämför med december 2019 vilket innebär att befintlig personal jobbar mer. Arbetad tid för den egna personalen har ökat med 1,4 procent medan tiden för inhyrd personal minskar, främst bland sjuksköterskor. Kostnaden för inhyrd personal uppgår till 196 miljoner kronor vilket är 45 miljoner kronor lägre än föregående år.

Analys av budgetavvikelser verksamhetens resultat

Den positiva avvikelser (449 miljoner kronor) mot budgeterat resultat (230 miljoner kronor) förklaras av:

Avvikelse från verksamhetens budget i 2020 års resultat Belopp i mkr

	Positiva avvikelser	Negativa avvikelser
Årets budgeterade resultat	230	
Positiva avvikelser	711	
Negativa avvikelser	-262	
Verksamhetens resultat 2020	679	
	Positiva avvikelser	Negativa avvikelser
Förvaltningarnas resultat		-143
Skatteintäkter		-119
Generella statsbidrag och utjämnung	273	
Övriga gemensamma kostnader och intäkter	438	
Totala avvikelser	711	-262

Förvaltningarnas resultat är -143 miljoner kronor (-261 miljoner kronor 2019). Hälso- och sjukvårdsförvaltningen har ett underskott på 249 miljoner kronor. Underskottet mot budget är lägre än föregående år, men svårjämförbart eftersom organisationen då såg annorlunda ut. Regionkontoret har ett överskott på 40 miljoner kronor och Intraprenad primärvård ett överskott på 28 miljoner kronor. Kollektivtrafiknämndens respektive Fastighets- och serviceförvaltningens resultat uppgår till 15 miljoner kronor vardera. Övriga förvaltningar inom regionen redovisar ett samlat överskott på knappt 8 miljoner kronor, se tabell nedan.

Förvaltning	Bokslut 2020	Bokslut 2019*
Hälso- och sjukvårdsförvaltningen	-248,5	-278,6
Intraprenad Primärvård	28,0	-20,8
Kollektivtrafiknämnden	15,3	10,4
Fastighet och service	15,0	-9,8
varav Fastighet	3,6	-3,8
Kostnämnden	5,0	6,8
Regionkontoret	40,2	32,2
Förvaltningen för digitalisering	4,5	0,8
Regionala utvecklingsförvaltningen	0,1	3,4
varav Kultur- och folkbildningsnämnd	-0,1	-3,8
Program nytt akutsjukhus	0,0	0,0
Politisk verksamhet och Patientnämndens kansli	2,7	1,8
Summa förvaltningar	-142,7	-260,6
Finansiering**	822,1	444,3
Verksamhetens resultat	679,4	183,7

- Bokslut 2019 är försök att skapa jämförelsesiffror utifrån den nya organisationen 2020

** Posten "finansiering" utgörs av regionens gemensamma kostnader och intäkter, som 2020 består av: budgeterat resultat (+230 mkr), avvikelse skatteintäkter (-119 mkr), avvikelse generella statsbidrag och utjämnung (+273 mkr varav covidrelaterat 210 mkr), övriga gemensamma

Skatteintäkter och generella statsbidrag är 273 miljoner kronor bättre än budget. Merparten (200 miljoner kronor) utgörs av generellt statsbidrag som kompensation för befarat pandemirelaterat skattebortfall. Skatteunderlaget hölls dock uppe tack vare korttidspermitteringarna och förstärkta arbetslöshetsersättningar. Tidigt på året beslutades även om extrasatsning på välfärden för att trygga medborgarnas tillgång till en bra vård. För Region Västmanlands del innebar det ett tillskott om 60 miljoner kronor.

Avvikelsen för *övriga gemensamma kostnader och intäkter* uppgår till 438 miljoner kronor. Överskottet beror främst på lägre pensionskostnader och högre riktade statsbidrag än budgeterat.

Resultatanalys – årets resultat efter finansiella poster

Årets resultat efter finansiella poster, 997 miljoner kronor, blev över 200 miljoner kronor bättre än den senaste prognosen från november på 773 miljoner kronor. Utöver förbättringen i verksamhetens resultat, har finansnettot ökat med 95 miljoner kronor, vilket beror på ökade orealiserade vinster i pensionsportföljen till följd av fortsatt återhämtning på börsen under december. Orealiserade vinster och förluster budgeteras inte.

MÅNADSBOKSLUT DECEMBER 2020

Resultaträkning	Bokslut 2020	Bokslut 2019	Budget 2020	Prognos november
<i>Belopp i mkr</i>				
Verksamhetens intäkter	2 239	1 787	1 677	2 176
Verksamhetens kostnader	-10 202	-9 900	-9 938	-10 270
Avskrivningar	-327	-318	-325	-335
Verksamhetens nettokostnader	-8 290	-8 431	-8 586	-8 429
Skatteintäkter	6 504	6 513	6 623	6 523
Generella statsbidrag och utjämning	2 466	2 102	2 193	2 456
Verksamhetens resultat	679	184	230	550
Finansiella intäkter	531	1 020	97	428
<i>varav orealiserade vinster (verkligt värde)</i>	437	923		337
Finansiella kostnader	-213	-340	-151	-205
<i>varav orealiserade förluster (verkligt värde)</i>	-80	-216		-77
Resultat	997	864	176	773
Resultat enligt balanskravet	789	207	176	662

Soliditet

Till följd av det positiva resultatet förbättrades den långsiktiga betalningsförmågan (soliditeten) under året, från 41 procent till 45 procent. Även soliditeten inklusive samtliga pensionsförpliktelser förbättrades, från 0 procent till 11 procent.

Likviditet

Låneskulden vid årets slut uppgick till 200 miljoner kronor. I slutet på året löstes lån på totalt 50 miljoner kronor. Till följd av årets starka resultat och den goda likviditeten planeras för

ytterligare amortering under inledningen av 2021. Den sista december var låneskuldräntan i genomsnitt 0,5 procent.

Investeringar

Investeringarna uppgår till 564 miljoner kronor för helåret. Av dessa avser 376 miljoner kronor byggnadsinvesteringar. Regionen har erhållit 14 miljoner kronor i investeringsbidrag och därmed kompenseras till fullo för de akuta investeringar som gjorts relaterat till covid-19. Utfallet är lägre än budgeterat belopp på totalt 830 miljoner kronor, varav 610 miljoner kronor avsåg byggnadsinvesteringar. Förseningar i projekt och lägre utfall på planerade investeringar, samt outnyttjade oförutsedda medel kan i huvudsak relateras till covid-19 och dess påverkan.

Pensionsskuld och pensionsmedelsförvaltning

Den samlade pensionsskulden uppgick vid slutet av året till drygt 7,2 miljarder kronor. De förvaltade pensionsmedlens marknadsvärde ökade med cirka 650 miljoner kronor till 5,9 miljarder kronor under året. Av detta avsåg året avsättning 200 miljoner kronor. Årets börsutveckling har på alla sätt präglats av covid-19. Under vårvintern skedde stora kursrörelser och nedgångar på börsmarknader världen över. Även regionens pensionsmedelsportfölj påverkades av slagiga marknadsreaktioner och beskedet om en global pandemi. Regionen har i grunden trygga placeringar, men även dessa har påverkats i en orolig marknad. Därefter skedde en snabb återhämtning av börserna och Stockholmsbörsen ökade med 15 procent under året, vilket innebar att pensionsportföljens absoluta avkastning blev positiv. Värdeökningen på tillgångarna blev 8 procent. Det motsvarar 456,2 miljoner kronor och bidrar till regionens förstärkta resultat efter finansiella poster.

Framtid

2020 har på många sätt varit ett speciellt år, med tillfälliga extra statsbidrag och stor positiv engångseffekt på pensionskostnaderna. Framöver minskar de generella statsbidragen

nationellt med 5 miljarder kronor per år och de pandemirelaterade riktade statsbidragen upphör. Det finns även en risk att pensionskostnaderna istället ökar till följd av livslängdsjustering i prognosmodellen, vilket kan komma att påverka kostnaderna redan 2021.

Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) konstaterar i Ekonomirapporten (20 oktober 2020) att det kommer att bli en utmaning framöver för regionerna att både effektivisera verksamheten, hantera de demografiska utmaningarna med ökade välfärdsbehov, komma ikapp med den verksamhet som har behövt skjutas upp under pandemin samt hantera fortsatt smittspridning och andra pandemieffekter tillsammans med testning och vaccination. Regeringen har avsatt pengar för det uppskjutna vårdbehovet, men sektorn befarar att dessa inte kommer att räcka både till detta samt till fortsatt covidvård.

Inom kollektivtrafiken har biljettintäkterna krympt drastiskt till följd av pandemin. Fortsatt smittspridning utan statlig ersättning för minskade biljettintäkter medför risk för indragna turer, neddragna linjer eller kraftigt höjda biljettpriser.

Därutöver krävs fortsatta insatser för att stötta länets näringsliv och verka för en ökad sysselsättning. Inom kulturen och den ideella sektorn finns också fortsatt stora utmaningar att hantera så länge restriktionerna om ett maximalt antal besökare finns kvar.

Den av regionen påbörjade kraftsamlingen under 2019 med bland annat Ekonomi i balans, i syfte att säkra en långsiktig hållbar hälso- och sjukvård samt regional utveckling i Västmanland, behöver fortsätta för att regionen ska nå budgeterade resultat och därmed kunna hantera framtida utmaningar samt säkra en god ekonomisk hushållning långsiktigt. Utveckling av nya arbetssätt och tjänster, förflyttningen till "Nära vård" tillsammans med kommunerna samt investering i nytt akutsjukhus i Västerås är centrala delar i detta arbete.